

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії Центральної та Східної Європи і
спеціальних галузей історичної науки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ,
ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА ТА АКАДЕМІЧНА
ДОБРОЧЕСНІСТЬ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія)»
Спеціальність А4 (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
історії Центральної та Східної Європи і
спеціальних галузей історичної науки
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теорія і методика наукових досліджень, основи академічного письма та академічна доброчесність
Викладач (-і)	Стефанюк Галина Василівна
Контактний телефон викладача	0967562305
Е-mail викладача	halyna.stefaniuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Щосереди після 14.00, 621 ауд.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Наукова діяльність у вищих навчальних закладах є невід’ємною складовою освітнього процесу й здійснюється з метою інтеграції наукової, навчальної та виробничої діяльності у системі вищої освіти. Успішність наукової діяльності неможлива без знання її методології, теорії, технології, методів та організації. Ці знання потрібні учням, студентам, аспірантам, докторантам, співробітникам наукових підрозділів факультетів – всім тим, хто бере участь у навчальному й науковому процесі. У ході вивчення дисципліни студенти знайомляться з теоретико-методологічними засадами, предметом, об’єктом, метою, завданням та функціями пізнавальної діяльності. Суть навчальної дисципліни полягає у висвітленні теоретичних основ, питань методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності, тобто теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного проведення наукових досліджень студентами. Важливою особливістю курсу є те, що він зорієнтований на засвоєння і застосування студентами спеціальності А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) всього комплексу теоретичних проблем, усвідомлених умінь і навичок роботи при підготовці науково-дослідницьких проектів, необхідних для роботи в навчальних закладах середньої освіти.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета викладання дисципліни – засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за галуззю знань А Освіта, спеціальністю А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) з дисципліни “Теорія і методика наукових досліджень, основи академічного письма та академічна доброчесність”, які полягають у висвітленні теоретичних основ, питань методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності, тобто теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного проведення наукових досліджень студентами, формування інтегральної, загальних, фахових компетентностей, достатніх для ефективного розв’язування стандартних і нестандартних комплексних задач у професійній педагогічній діяльності в навчальних закладах середньої освіти, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Завданням є поглиблене вивчення та закріплення теоретичних положень і фактологічного матеріалу, який викладався на лекціях або засвоювався шляхом самостійної роботи студентів. Під час семінарських занять вони повинні розвивати творче й аналітичне мислення та культуру мови, вчитися самостійно працювати над підготовкою дослідницьких проектів. Важливим завданням є усвідомлення студентською молоддю значення підготовки наукових робіт в навчальних закладах середньої освіти.</p> <p>Структурно-логічне місце навчальної дисципліни</p> <p>Кореквізити (ОК, що паралельно ведуться з вивченням дисципліни «Теорія і методика наукових досліджень, основи академічного письма та академічна доброчесність»): «Вступ до спеціальності»: «Українська мова(за професійним спрямуванням)».</p> <p>Постреквізити (наступні ОК, що використовують матеріали дисципліни «Теорія і методика</p>	

наукових досліджень, основи академічного письма та академічна доброчесність»: «Правознавство», «Навчальна практика в закладах освіти (ознайомлююча)».

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основи теорії і методології освіти, необхідні для професійної діяльності;
- принципи дослідження в науці загалом та історії зокрема;
- характеристики основних методів наукового пізнання, понятійний апарат (основні поняття, терміни, загальні аспекти науки);
- методику підготовки та правильність оформлення науково-дослідної роботи;
- етапи наукового дослідження; типи наукових звітів;
- принципи, етапи підготовки і проведення наукових досліджень.

вміти:

- використовувати знання, уміння і навички із дисциплін для розв'язання конкретних дослідницьких задач у професійній діяльності учителя історії і суспільствознавчих предметів;
- проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації і рівня розвитку особистості;
- визначити об'єкт, предмет, мету, завдання наукового дослідження;
- використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності;
- впроваджувати під час навчання інноваційні технології;
- володіти категоріально-понятійним апаратом;
- організовувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію історичних джерел (як українською, так й іноземними мовами);
- працювати з дисциплінарним масивом публікацій: вести пошук, накопичення та обробку наукової інформації;
- самостійно планувати і проводити наукові дослідження (реферування тексту, складання тез доповіді, повідомлення, наукову статтю);
- організовувати ефективну міжособистісну взаємодію суб'єктів освітнього процесу, базовану на здобутих знаннях, демократичних переконаннях і гуманістичних цінностях;
- вдосконалюватися з високим рівнем автономності здобути під час навчання компетенції;
- здійснювати наукові і науково-педагогічні дослідження в галузі історії, методики викладання історії, історичного краєзнавства; застосовувати міждисциплінарний підхід.
- усвідомлювати призначення професійної діяльності вчителя історії і суспільствознавчих предметів, а також потреби систематично підвищувати професійну кваліфікацію через навчання впродовж життя.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання, потребує інтеграції знань і прийняття рішень у практиці викладання історії в основній (базовій) школі і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності:

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї.

ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти із дотриманням принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові компетентності):

СК8. Здатність володіти основами наукових досліджень у галузі історії та методики її навчання.

Програмні результати (ПРН) навчання:

ПРН3. Виявляти критичне мислення, аналізувати, оцінювати та інтерпретувати інформацію з різних джерел, включно з цифровими ресурсами, визначати власну позицію із суперечливих питань.

ПРН4. Демонструвати громадянську позицію, дотримуватися етичних норм, принципів академічної доброчесності, прав людини, верховенства права та демократичних цінностей.

ПРН5. Знати зміст і методологію, сучасні наукові дослідження базових історичних дисциплін, володіти категоріально-понятійним апаратом історичної науки.

ПРН10. Обирати й ефективно застосовувати сучасні методики, технології та дидактичні засоби навчання історії та громадянської освіти.

ПРН18. Здійснювати педагогічну рефлексію, самоаналіз професійної діяльності, поширювати власний педагогічний досвід і впроваджувати освітні інновації.

5. Організація навчання**Обсяг навчальної дисципліни**

лекції	16 /6 год
семінарські заняття	24 /4 год
самостійна робота	50 /80год

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1-й семестр	A4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)	I курс	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	Лекції д.ф.н./з.ф.н.	семінарські заняття д.ф.н./з.ф.н.	самостійна робота д.ф.н./з.ф.н.
Тема 1. Наука як сфера людської діяльності.	2 / 0	4 / 0	6 / 10
Тема 2. Рівні та етапи пізнавальної діяльності історика. Наукова комунікація.	2 / 1	2 / 0	6 / 10
Тема 3. Методологія та методи наукового дослідження.	2 / 1	4 / 0	8 / 10
Тема 4. Основи науково-педагогічних досліджень.	2 / 0	2 / 1	6 / 10
Тема 5. Академічна доброчесність.	2 / 1	2 / 0	6 / 10
Тема 6. Головні засади академічного письма.	2 / 1	4 / 1	6 / 10
Тема 7. Робота з джерелами. Укладання бібліографії.	2 / 1	4 / 1	6 / 10
Тема 8. Оформлення наукового тексту: цитування, покликання.	2 / 1	2 / 1	6 / 10
ЗАГ:	16 / 6	24 / 4	50 / 80

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до [Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти](#). Оцінювання здійснюється на основі накопичувальної системи оцінювання знань за 100-бальною шкалою.

Максимальна кількість балів за семестр – 100.

Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів (вересень – грудень 2025-2026 н. р.):

- 1) усні відповіді на семінарських заняттях з використанням візуалізованих презентацій своїх відповідей – 30 балів (три оцінки на семінарських заняттях);
- 2) індивідуальна робота: – 20 балів;
- 3) контрольна робота (за темами семінарських занять) – 20 балів;
- 4) колоквиум (тестових контроль знання лекційного матеріалу) – 30 балів;

Загальна кількість – 100 балів.

Оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС за схемою:

Шкали оцінювання:		
Університетська	Національна	Шкала ЄКТС
100	відмінно	A
80-89	добре	B
70-79		C
60-69	задовільно	B
50-59		E
26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX
1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F

Вимоги до письмових робіт

Контрольна робота проводиться у письмовому вигляді, має декілька варіантів формалізованих завдань рівнозначної складності, на виконання яких відводиться 45 хвилин.

Кожний варіант містить 7 завдань (1 – 2 – теоретичні, 3 – знання термінів, 4–7 – практичні завдання).

Розв'язуючи завдання контрольної роботи, студент повинен продемонструвати не репродуктивну, а творчу розумову, креативну діяльність.

Критерії оцінювання завдань контрольної роботи

90–100 відмінно (А) Глибоке та всебічне розкриття теми. Студент (-ка) вільно оперує термінологією, демонструє логічний зв'язок між теорією та практикою. Виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої освіти; відповідь чітка і завершена, у відповіді відсутні помилки. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне, вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, вміє ставити під сумнів сталі принципи та ідеї. Знає наукову термінологію. На високому рівні володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні.

80–89 добре (В) Повна відповідь з незначними неточностями у формулюваннях. Матеріал викладено систематизовано. Студент (-ка) розуміє принципи академічного письма, але може припуститися 1–2 дрібних помилок в оформленні списку джерел. Виявляє міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої освіти; у відповіді 1-2 незначні помилки. Знає наукову термінологію. На високому рівні володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні.

70–79 добре (С) Загалом правильна відповідь, але без належної аргументації або з недостатньою кількістю прикладів. Є певні огріхи в логіці викладу матеріалу, проте основні поняття засвоєні вірно. Знає наукову термінологію, володіє понятійним апаратом, добре орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією; створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Демонструє вдосконалення з достатнім рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції.

60–69 задовільно (D) Відповідь носить репродуктивний характер (переказ підручника). Поверхове знання методів дослідження. Є зауваження до культури академічного письма (нечіткі посилання, надмірне цитування). Ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства. Посередньо знає джерелознавчу термінологію і володіє понятійним апаратом, не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичні джерела. Посередньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен (на) посередньо оцінювати та інтерпретувати джерела з історії України, до кінця не здатен (на) інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем.

50–59 задовільно (E) Студент володіє лише базовими поняттями, відповідь фрагментарна. Значні помилки в оформленні роботи, що межують з порушенням академічної етики. Не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Не володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Не здатен оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні. Відсутня об'єктивна і неупереджена аргументація. Не має синтетичного мислення, безвідповідально ставиться до обраного фаху.

26–49 незадовільно (FX) Тема не розкрита. Студент не розуміє різниці

	<p>між науковими методами або ігнорує правила цитування. Потрібне серйозне доопрацювання та повторне складання. У студента (ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), відсутні уміння і навички, тому не здатен (на) їх використати на практиці; у письмовій роботі є суттєві помилки (більше 75%).</p> <p>1–25 незадовільно (F) Повна відсутність знань. Виявлено прямий плагіат (копіювання чужих текстів без посилань), що є критичним для даної дисципліни. Робота не зараховується.</p>
<p>Вимоги і критерії оцінювання індивідуального завдання</p>	<p>Індивідуальне завдання з курсу «Теорія і методика наукових досліджень, основи академічного письма та академічна доброчесність» передбачає підготовку окремих складових студентської наукової роботи.</p> <p>Структура індивідуальної роботи складається із наступних обов'язкових елементів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Титульний аркуш; • Зміст; • Вступна частина; • Список використаної літератури. <p>90–100 балів. Повноцінна підготовка окремих складових наукової роботи з відображенням авторської позиції. При захисті використовує значний обсяг джерел і літератури, висновки самостійні, тези здійснені на високому рівні, студент створив значну кількість роздаткового матеріалу. Демонструє на високому рівні здатність використати знання, уміння і навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої освіти. Може критично ставитися до результатів своєї праці, бачить шляхи подолання труднощів. Виявляє усвідомлення необхідності удосконалення професійних якостей.</p> <p>70–89 балів. Обґрунтоване розкриття проблеми. Вміє організувати пошук, аналіз та інтерпретацію історичної інформації; може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Демонструє на достатньому рівні здатність використати знання, уміння і навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої освіти. Може критично ставитися до результатів своєї праці, виявляє усвідомлення необхідності удосконалення професійних якостей.</p> <p>51–69 балів. Тема розкрита неповно. Демонструє на посередньому рівні здатність використати знання, уміння і навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої освіти. Може критично ставитися до результатів своєї праці, виявляє певне усвідомлення необхідності удосконалення професійних якостей.</p> <p>26–50 балів. Робота суто компілятивного рівня. Студент може репродуктивно відтворити змісту історичних джерел, однак у його відповіді є помилки. Вміє організувати пошук історичної інформації, але не може її оформити належним чином. Не достатньо використовує сучасні інформаційно-технологічні ресурси під час підготовки завдання. Визначає роль людського фактора в історії, однак без необхідної аргументації.</p> <p>1–25 бали. Проаналізовано лише окремий аспект. Захист завдання спрощений, із значними помилками. Не здійснено пошук джерельної інформації. Відсутня будь-яка аргументація. Відсутні самостійні висновки і синтетичні зв'язки. Не здатен використати наявний матеріал для роботи в школі. ІКТ використано недоречно. Не виявляє усвідомлення необхідності удосконалення професійних якостей. Завдання не зараховано</p>

Семінарські заняття

- Тема 1. Роль організаційно-діяльнісних умінь у формуванні компетентного учня-дослідника.
- Тема 2. Основні етапи історичного пізнання. Практичне завдання: Підготовка навчально-методичного комплексу для використання в школі.
- Тема 3. Методологія та методи наукового дослідження.
- Тема 4. Практика написання наукового дослідження.
- Тема 5. Методика організації науково-педагогічних досліджень.
- Тема 6. Організація науково-дослідницької діяльності студента. Практичне завдання: Підготовка навчально-методичного комплексу для використання в школі.
- Тема 7. Головні засади академічного письма.
- Тема 8. Академічний текст: основні категорії, види, змістове наповнення.
- Тема 9. Оформлення наукового тексту: цитування і покликання.
- Тема 10. Підготовка навчально-наукових і кваліфікаційних робіт.
- Тема 11. Захист та презентація курсових і дипломних робіт.
- Тема 12. Академічна доброчесність. Етичний кодекс ученого.

Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни, розвивати мислення, формувати навички написання наукових робіт, публічних виступів, умінню проводити дискусії на актуальні теми з теорії і методики наукового дослідження.

Принципи оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях

Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 100 бальною шкалою. На занятті пропонується якісне оцінювання знань студентів шляхом виставлення балів від «1» до «100». Позначення «0» виставляється студентові за відмову від відповіді на занятті через невідповідність, що впливатиме на його підсумкову рейтингову оцінку в кінці семестру. Кожен студент зобов'язаний взяти участь не менше як на одній третині семінарських занять, проведених у групі впродовж семестру.

Пропущене заняття або негативну оцінку студент зобов'язаний «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем. При цьому може виставлятися оцінка, а попередня не впливатиме на середній бал студента.

Завдання контролю знань студентів під час проведення семінарських занять зводяться до того, щоб:

- виявити обсяг, глибину і якість сприйняття (засвоєння) матеріалу, що вивчається;
- визначити недоліки у знаннях і намітити шляхи їх усунення;
- виявити ступінь відповідальності студентів і ставлення їх до роботи;
- стимулювати інтерес студентів до предмета і їх активність у пізнанні.

Контроль знань студентів під час проведення семінарських занять може відбуватись в наступних формах:

- детальний усний аналіз поставлених питань;
- вибіркове усне опитування «з місця»;
- дискусійне обговорення питань;
- індивідуальне розв'язування практичних завдань, проблемних запитань чи завдань;
- фронтальне стандартизоване опитування за картками, тестами протягом 5-10 хв;
- письмова (до 30 хв.) самостійна робота по варіантах тощо.

	<p>Критерії оцінювання знань студентів на семінарських заняттях</p> <p>90–100 балів Відмінно (А) Студент вільно володіє понятійним апаратом. Демонструє глибокі знання методики наукових досліджень та принципів академічного письма. Відповідь чітка, логічно завершена. Вміє самостійно організувати комплексний пошук та критичний аналіз джерел. Здатен(на) побудувати переконливу аргументацію, використовувати інноваційні технології та ІТ-ресурси для презентації дослідження. Повною мірою дотримується Етичного кодексу вченого. Демонструє високу культуру цитування та абсолютну відсутність ознак плагіату. Бере ініціативну участь у дискусіях, проводить рефлексію та коректне рецензування відповідей одногрупників.</p> <p>80–89 балів Добре (В) Має повні знання програмного матеріалу. Ознайомлений(а) з сучасними концепціями академічної доброчесності та методологією науки. Вміє класифікувати та порівнювати джерела, аналізувати наукову літературу. В аргументації зустрічаються окремі неточності. Професійно презентує результати роботи, володіє культурою публічного виступу, але може не до кінця розкрити внутрішні мотиви діяльності дослідників. У відповіді присутні лише незначні технічні огріхи, що не порушують суті дослідження.</p> <p>70–79 балів Добре (С) Студент демонструє впевнене знання основних методів дослідження, проте аргументація базується лише на 2-3 доказах. Здатен самостійно оцінювати наукові явища, дотримуючись об'єктивності, але має труднощі з інтеграцією знань в умовах недостатньої інформації. Дотримується етичних норм, проте може припускатися помилок в оформленні бібліографії за різними стандартами.</p> <p>60–69 балів Задовільно (D) Відповідь спрощена, знання фактичного матеріалу мають суттєві прогалини. Не вміє самостійно аналізувати джерела, а просто перераховує їх. Посередньо володіє понятійним апаратом. Не використовує сучасні ІТ-ресурси для наукового пошуку. Пасивна участь у груповій роботі та дискусіях.</p> <p>50–59 балів Задовільно (Е) Мінімально необхідний обсяг знань (трохи більше 50% матеріалу). Велика кількість помилок. Елементарні вміння з академічного письма. Потребує постійної допомоги викладача.</p> <p>26–49 балів Незадовільно (FX) Тема не розкрита, знання фрагментарні (до 25–49%). Студент не орієнтується в термінології дисципліни. Виявлено серйозні недоліки в дотриманні академічної доброчесності. Необхідне повторне вивчення тем та перескладання</p> <p>1–25 балів Незадовільно (F) Відповідь незмістовна. Повна відсутність навичок наукового дослідження. Свідоме ігнорування норм Етичного кодексу вченого, плагіат або відмова від виконання завдань. Робота не підлягає зарахуванню без повного курсу перепідготовки.</p> <p>0 балів виставляється за відмову від відповіді або повну невідповідність</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Для отримання допуску до підсумкового контролю (заліку) студент(-ка) має належним чином виконати всі види навчального навантаження, передбачені силабусом дисципліни:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Обов'язкова підготовка конспектів до кожної теми семінару. Підготовка усних відповідей, що демонструють знання теорії та методики досліджень. Заохочується створення якісних мультимедійних презентацій. Слід враховувати, що презентація є лише допоміжним інструментом і не замінює повноцінну змістовну відповідь. 2) Виконання індивідуальної навчально-дослідної роботи (жовтень – листопад). Завдання передбачає самостійний бібліографічний

	<p>пошук та опрацювання наукових джерел. Особлива увага приділяється творчому підходу та дотриманню стандартів академічного письма та доброчесності при оформленні результатів.</p> <p>3) Успішне написання контрольної роботи. Контрольна робота проводиться з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного матеріалу та практичних навичок (наприклад, оформлення наукового апарату чи посилань).</p> <p>4) Складання колоквіуму. Підсумкова перевірка знань з певного блоку тем у формі дискусії або розгорнутих відповідей на контрольні запитання.</p> <p>Будь-яка форма плагіату в індивідуальній або контрольній роботі є підставою для незарахування завдання.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка за стобальною шкалою визначається як сума балів, отриманих за всі види поточного контролю протягом семестру.</p> <p>Порядок обчислення підсумкового бала:</p> <p>1) усні відповіді на семінарських заняттях з використанням візуалізованих презентацій своїх відповідей – 30 балів;</p> <p>2) індивідуальна робота: – 20 балів;</p> <p>3) контрольна робота (за темами семінарських занять) – 20 балів;</p> <p>4) колоквіум– 30 балів;</p> <p>Загальна кількість – 100 балів.</p> <p>Студенту, який має наукові публікації, виступи на наукових конференціях, бере активну участь в роботі студентського наукового гуртка, був учасником олімпіад, конкурсів з відповідної (чи суміжної) дисципліни за поданням наукових керівників чи керівників наукових гуртків та рішенням кафедри в підсумковий семестровий бал може додаватись максимально 10 балів за участь в науковій роботі (за умови, що підсумковий семестровий бал не перевищує 100 балів).</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Контрольні письмові роботи, як правило, виконуються студентами після почергово проведених 3-4 семінарських занять. Індивідуальний проект виконується у вигляді підготовленого завдання, до якого входять основні складові студентської науково-дослідницької роботи.

Академічна доброчесність:

Академічна доброчесність учасників освітнього процесу формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності з урахуванням норм Статті 42 Закону України «Про освіту», [Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#); [Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#); [Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#); [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#).

Відвідування занять є обов'язковим. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до [Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#).

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету). За умови відсутності студента(-ки) на лекції чи семінарському занятті без поважних причин (довідки, виданої лікарською установою, заяви, підписаної в деканаті і т. п.), отримання негативної оцінки або невчасного виконання студентами індивідуальних робіт у визначений день (як правило, в середу о 15.00–16.00 год.) має відбутися відпрацювання. Політика курсу передбачає Perezдачу усіх невиконаних завдань у встановлений термін. Пропущене заняття студент(ка) може «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем та кафедрою. Як правило, «відпрацювання» проходить в усній формі, шляхом вирішення тестових завдань на сайті дистанційного навчання

тощо.

У разі отримання незадовільної оцінки з навчальної дисципліни за талоном №3 або не допуску до екзаменів внаслідок невиконання навчального плану, студент має право на повторне вивчення курсу, що регулюється [Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) Лекції, тестові завдання, завдання для самостійної роботи, а також додаткові ресурси для засвоєння змісту курсу є доступними на сайті дистанційного навчання.

Неформальна освіта: Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#)

8. Рекомендована література

Основна:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Академічне письмо: 20 порад щодо написання академічних текстів та представлення результатів дослідження / Віктор Дроздов ; Ізмаїльський державний гуманітарний університет.
URL: <https://nuwm.edu.ua/files/240/-/1L7D3wRzUxkeMmPe3Qhp8pEsOjM48K6nu/--20>
3. Зашкільняк Л. Вступ в методологію історії. Львів, 1996. Львів: ЛОИМІО, 1996. 96 с.
4. Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника». URL: <https://pedagogical.pnu.edu.ua/wp>
5. Оліяр М. П., Русин Г. А., Червінська І. Б. Основи науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. Івано-Франківськ, 2013. 214 с.
6. Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2022. URL: <https://kul.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/46/2025/10/polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.-2022.pdf>
7. Положення про запобігання академічного плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2022. URL: [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів](#)
8. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2022. URL: [ПОЛОЖЕННЯ про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)
9. Ревуцька С.К. Курс лекцій з дисципліни «Академічне письмо» / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. українознавства; уклад. С.К. Ревуцька. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2018. 81 с.
10. Стефанюк Г.В. Академічна доброчесність в науково-дослідницькій діяльності здобувачів вищої освіти історичних спеціальностей. *Педагогічна Академія: наукові записки*. № 21. 2025. URL: <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/1251>
11. Стефанюк Г.В. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти. Методичні вказівки для студентів денної і заочної форм навчання. Івано-Франківськ, 2023. 86 с.
12. Стефанюк Г.В. Науково-дослідницька діяльність здобувачів вищої освіти. *Педагогічна Академія: наукові записки*. № 20. 2025. URL: <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/1129>
13. Стефанюк Г.В. Основи академічного письма. Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2023. 85 с.
14. Стефанюк Г.В. Теорія і методика наукових досліджень та основи академічного письма. Навчально-методичний посібник для студентів денної і заочної форм навчання спеціальності 014 «Середня освіта (Історія)». Івано-Франківськ: ПНУ, 2024. 144 с.
15. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підруч. / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. К. : Знання, 2006. 307 с.

Допоміжна література:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд

“Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.

2. Бондаренко Г. Історичне пізнання: питання теорії і практики. Луцьк, 1998.
3. Крушельницька О.В. Методологія і організація наукових досліджень. К., 2003.
4. Масинець А. Організація науково-дослідницької діяльності учнів у процесі підготовки до конкурсу-захисту МАН. Таврійський вісник освіти. 2014. №2. С.246–250.
5. Мельник Л.Г. Предмет і методологія історичної науки. Київ, 1995.
6. Мироненко Л. Формування навичок дослідницької діяльності учнів. Майстерня вчителя: Додаток до газети: «Джерело». 2013. №1. С.2-3.
7. Приходько О. Науково-дослідницька робота учня-члена МАН: моніторинг якості. Українська мова і література в школі. 2016. № 2. С. 48–49.
8. Рейкін В. С. Основи наукових досліджень : конспект лекцій. Луцьк : Вид-во ПП Іванюк В. П., 2020. 111 с.
9. Стефанюк Г.В. Навчально-наукова діяльність студентів: теорія, методика, практика. Посібник для студентів спеціальності 032 «Історія та археологія» та 014 «Середня освіта (Історія)». Івано-Франківськ, 2022. 161 с.
10. Тимошенко Т. В. Академічне письмо / Т. В. Тимошенко, Н. В. Гречихіна. Наукові записки : зб. наук. пр. Кіровоград : КНТУ, 2009. Вип. 9. С.214–219.
11. Фундаментальні цінності академічної доброчесності. Переклад з англійської. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні – SAIUP. URL: https://academicintegrity.org/wpcontent/uploads/2019/04/Fundamental_Values_version_in_Ukrainian
12. Хоружий Г. Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2012. 320 с.
13. Цехмістрова Г. С. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. 2-ге вид., доповн. Київ: Слово, 2012. 352 с.
14. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підруч. / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. К. : Знання-Прес, 2003. 295 с.
15. Шклярський В.І. Методологічні основи наукових досліджень. Львів : Національний університет “Львівська політехніка”, 2006. 127 с.
16. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. К., 2016. 61 с.
17. Студентський путівник 2020-21-27.01.2021-2 <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads>

Викладач

Галина СТЕФАНЮК,

доцент кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки

